

Henryk Duszyński

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

Bydgoszcz

Z zoonimii rosyjskiej: o imionach ślimaków

Imiona zwierząt stanowią interesujący przedmiot badań językoznawczych i antropologicznych. Analizą i klasyfikacją tej kategorii nazw własnych zajmuje się jeden z młodszych działów onomastyki – zoonimia¹.

W zależności od przedmiotu badań wyróżnia się (za: Bubak 2005, 329-330):

1. zoonimię ludową (w użyciu są też nazwy: zoonimia wiejska, ruozoonimia), badającą imiona zwierząt domowych, hodowanych na wsi, np. krów, koni, kóz, owiec;
2. zoonimię miejską (w użyciu jest też nazwa urbozoonimia), badającą imiona zwierząt pokojowych, np. psów, kotów i innych udomowionych, np. chomików, papug, żółwi, ryb akwariowych, do tej grupy można również zaliczyć imiona zwierząt chowanych na podwórzu miejskiego domu, np. gołębi (Strutyński 1996, 16);
3. zoonimię zwierząt żyjących w ogrodach zoologicznych i rezerwach;
4. zoonimię literacką, zajmującą się imionami zwierząt występujących w utworach literackich.

Odrębną grupę, moim zdaniem, stanowią też imiona psów rasowych² oraz koni sportowych ze względu na fakt, iż są one nadawane według zasad obowiązujących, odpowiednio, w Związku Kynologicznym i stadninach koni sportowych (Bubak 2005, 329, 331-332).

Wybór odpowiedniego imienia dla zwierzęcia niewątpliwie odgrywa ważną rolę. W szczególności dotyczy to zwierząt chowanych w mieszkaniach, nawiązujących kontakty emocjonalne z ludźmi. Imię pozwala te relacje nawiązywać i utrzymywać,

¹ Historii zoonimii, kwestiom terminologicznym oraz innym aspektom tego działu onomastyki poświęcone są m.in. opracowania zamieszczone w encyklopediach onomastycznych (np. Bubak 2005) oraz inne publikacje (np. Strutyński 1996).

² Czasami zaliczane są one do zoonimii miejskiej (Bubak 2005, 329).

służy m.in. do przywoływania zwierzęcia, zwracania jego uwagi, wydawania mu poleceń. Pełni więc funkcję fatyczną i impresywną (Strutyński 1996, 105). Charakterystyczną dla nazw własnych funkcję wyróżniającą zoonim pełni tylko wtedy, gdy w domu występuje kilka zwierząt. Często w domu mieszka tylko jeden pies lub jeden kot, wówczas funkcją imion nie jest wyróżnienie tego właśnie psa lub kota spośród innych (Rzetelska-Feleszko 2006, 183). Nierzadko zwierzę traktowane jest jak członek rodziny: „(...) w wielu wypadkach osoby, zwłaszcza starsze i samotne, traktują swe zwierzęta jako partnerów, zwracają się do nich po imieniu, „rozmawiają” z nimi, zwierają się im ze swych trosk: dlatego w zasadzie każde zwierzę pokojowe ma imię” (Strutyński 1996, 15). Należy zwrócić uwagę na fakt, iż imiona nadaje się nie tylko zwierzętom, które na nie reagują, lecz także takim, z którymi niemożliwe jest nawiązanie kontaktu. Zdaniem J. Strutyńskiego zoonimy takie, podobnie jak nazwy własne samochodów, jachtów itp., pełnią funkcję posesywną, są wykładnikami własności ich posiadaczy (Strutyński 1996, 105). Jak twierdzi E. Rzetelska-Feleszko, „posiadanie imion przez naszych zwierzęcych domowników to (...) wyraz powszechnej potrzeby onimizacji (Rzetelska-Feleszko 2006, 183). Według mnie, zjawisko nadawania imion zwierzętom, które nie reagują na nie (np. rybkom, ślimakom, owadom, płazom czy gadom itp.), można również wytłumaczyć odwieczną tendencją antropomorfizacji, czyli ucłowieczania zwierząt, nieustannego porównywania ich wyglądu i zachowań do wyglądu i zachowań ludzi, tendencją, która występuje już w bajkach zwierzęcych i która przejawia się w tzw. językowym obrazie świata i w metaforyce odzwierzęcej (zob. np. Bartwicka 2006, Czapięga 2006, *Język a Kultura* 2003). Zdaniem E. Rzetelskiej-Feleszko, ucłowieczanie zwierząt realizuje się przede wszystkim poprzez nadawanie im imion ludzkich, o czym decydują „potrzeby psychiczne człowieka i warunki cywilizacyjno-kulturowe, w jakich się znalazł” (zob. Rzetelska-Feleszko 2006, 183). Chodzi tu o przytoczony wyżej fakt, iż zwierzęta stały się członkami rodzin, dlatego też noszą takie same imiona jak ludzie. Należy jednak zaznaczyć, iż często spotkać się można z opinią, iż nadawanie zwierzętom imion ludzkich jest niestosowne (Rzetelska-Feleszko 2006, 176).

W ostatnich latach popularnością na rynku wydawniczym (zarówno polskim, jak i rosyjskim) cieszą się zbiorki zawierające propozycje imion dla różnych gatunków chowanych w domach zwierząt (są to: Brózda 2004, Гурьева 2009). Jak podkreślają ich autorzy, wybór imienia dla zwierzęcia nie jest łatwy, „nie chcemy być posiadaczem kolejnego Azora czy Kici, ale pragniemy, by imię było zabawne, ciepłe i wszystkim się podobało” (Brózda 2004, 5), Zdaniem S. Guriewej, imię powinno odzwierciedlać temperament i wygląd zwierzęcia (Гурьева 2009, 2).

Niniejszy artykuł poświęcony jest rosyjskim imionom ślimaków wyekscerpowanym ze strony internetowej Swietłany Guriewej (<http://zooclub.ru/bezp/1.shtml>). Strona ta stanowi rozszerzoną wersję publikacji drukowanej (Гурьева 2009). Warto zauważyć, iż oprócz imion ślimaków w pracy S. Guriewej, zawarto wykazy imion psów, kotów, koni, ptaków, gryzoni, tchórzów, jeży, świnek morskich, rybek, gadów, płazów

i stawonogów. Zawierają one zarówno imiona zebrane bezpośrednio przez autorkę, jak również propozycje nadesłane przez czytelników – właścicieli zwierząt.

Dokonując analizy zoonimów, można spróbować określić zarówno stopień kreatywności językowej właścicieli zwierząt, jak również motywy, jakimi kierowali w procesie kreowania i nadawania imion swoim pupilom. Z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia ankiet lub wywiadów, które pozwoliłyby jednoznacznie określić faktyczne źródła inspiracji nadawców imion, w celu ustalenia potencjalnej motywacji dokonano analizy semantycznej nazw własnych ślimaków. W stosunku do części zgromadzonego materiału należy mówić raczej nie o motywacji, lecz o pochodzeniu danego imienia (dotyczy to przede wszystkim imion pochodzących od nazw własnych). Celem artykułu jest próba ustalenia, jakie cechy przypisywane ślimakom zostały utrwalone w propozycjach imion³.

Zanim przejdę do szczegółowej analizy, chciałbym poświęcić trochę uwagi ślimakom hodowanym w akwariach i terrariach. Można je podzielić na 3 grupy:

1. ślimaki słodkowodne, np. *Ampularia*, *Anentome helena*;
2. ślimaki morskie, np. *Hypselodoris* i *Chromodoris* z rzędu nagoskrzelnych, porcelanka tygrysia;
3. ślimaki lądowe, np. *winniczek*, *Achatina*.

Dużą popularnością wśród terrarystów cieszą się ślimaki z rodzaju *Achatina*⁴. Są to osiągające znaczne rozmiary (w zależności od gatunku nawet do 30 cm, zazwyczaj ok. 10-20 cm) afrykańskie ślimaki lądowe, żyjące przeciętnie około 6 lat. Żywią się one owocami i warzywami. Optymalna temperatura w terrarium powinna wynosić 25°C, wilgotność powietrza – ok. 80%, zaś podłoże musi być stale wilgotne. Brak dymorfizmu płciowego – wszystkie achatiny są hermafrodytami. Rozmnażanie achatin jest stosunkowo łatwe, większość gatunków jest jajorodna, młode dojrzewają w wieku od 6 miesięcy od dwóch lat.

Spis imion ślimaków zamieszczony na stronie S. Guriewej zawiera 266 zoonimów. Można je podzielić na kilka grup⁵:

- 1) zoonimy pochodzące od nazw własnych (w tym imion i nazwisk realnych postaci):
 - a. od imion męskich (rosyjskich i obcych), np. łacińskich, hiszpańskich, niemieckich, włoskich, angielskich, serbskich itp.): *Адольф*, *Амалио*, *Анатолій*, *Арнольд*, *Архит*, *Барталомео*, *Бернард*, *Брюс* (imię *Bruce* nosi m.in.

³ Warto przy okazji zauważyć, iż na rosyjskich forach internetowych poświęconych hodowli ślimaków lądowych można znaleźć dyskusje dotyczące nadawanych im imionom. Zob. <http://www.snailclub.ru/t492-topic> i <http://www.ahatin.ru/ru/forum/12--/8269-->.

⁴ Informacje o tych ślimakach zaczerpnięto ze stron <http://www.slimakiafyfrankie.ugu.pl> i <http://www.terrarium.com.pl/zobacz/achatina-sp-slimaki-olbrzymie-202.html>.

⁵ Należy zwrócić uwagę na pewną umowność podziału. Każda klasyfikacja ma bowiem swoje ograniczenia. Ze względu na wielomotywacyjność pewne nazwy mogą wchodzić w skład kilku wydzielonych grup. Aby zachować przejrzystość tekstu, postanowiłem umieszczać każdą nazwę wyłącznie w jednej grupie. Chciałbym zaznaczyć, iż zastosowany podział jest tylko propozycją. Możliwa jest inna klasyfikacja materiału, np. na nazwy motywowane wprost i nazwy motywowane metaforycznie.

- amerykański aktor Bruce Willis), *Вольдемар*, *Геру* (najprawdopodobniej od imienia Harry), *Глафирио* (od żeńskiego imienia *Glafira*), *Гэри*, *Демфилий*, *Джон*, *Джордж*, *Доктор Ливингстон* (od nazwiska szkockiego misjonarza Davida Livingstone'a), *Йован*, *Майк*, *Мартин*, *Михаэль*, *Орасио*, *Освальд*, *Отто*, *Панчо* (hipokorystyczna forma imienia *Francisco*), *Паул*, *Прохор*, *Реджинио*, *Роберт*, *Роксолано* (od żeńskiego imienia *Roksolana*), *Сильвестр*, *Стефияно* (nawiązanie do imienia *Stefano*), *Теодоро*, *Тимоша* (hipokorystyczna forma imienia *Тимофей*, zob. Тихонов, Бояринова, Рьжкова 1995, 331), *Тихон*, *Тошио* (*Toshio* to japońskie imię męskie, również imię postaci dziecięcej z horroru *Kłatwa*), *Ульрих* (pierwsza sylaba imienia stanowi nawiązanie do rosyjskiej nazwy ślimaka – улитка), *Федя* (hipokorystyczna forma imienia *Фёдор*), *Франк*, *Хенк*, *Чарли*, *Шурик* (hipokorystyczna forma imienia *Aleksander*; ponadto imię bohatera radzieckich filmów *Operacja „Y”*, czyli przypadki *Szurika* i *Kaukaska branka*, czyli *nowe przygody Szurika*), *Юлиус*, *Ярик* (hipokorystyczna forma imienia *Ярослав*; również tytuł filmu rosyjskiego);
- b. od imion żeńskich: *Бесс* (od imienia *Elizabeth*), *Делила*, *Ингеборги*, *Лола*, *Люси*, *Пэнни*, *Сашиа* (hipokorystyczna forma żeńskiego imienia *Александра* i męskiego *Александр*), *Ульяна* (pierwsza sylaba imienia stanowi nawiązanie do rosyjskiej nazwy ślimaka – улитка), *Хонор*, *Ширли* (być może od tytułu rosyjskiego filmu komediowego *Szirl-Myrli*);
- c. od nazwisk: *Бергман* (nazwisko szwedzkiego reżysera Ingmara Bergmana), *Бубушанский* (od nazwiska *Бубушан*, ewentualnie od imienia zwierzęcia *Бубуша*), *Гайский*, *Гонзалес* (nazwisko hiszpańskie), *Кокосечко* (być może od nazwiska *Кокоско*), *Хаманн* (może od nazwiska niemieckiego piłkarza: Dietmar Hamann), *Ремьюар* (być może nawiązanie do nazwiska *Renoir*), *Шумахер* (nazwisko Michaela Schumachera – niemieckiego kierowcy wyścigowego; zapewne ironiczne nawiązanie do tempa poruszania się ślimaka), *Эйнштейн* (od nazwiska fizyka Alberta Einsteina);
- d. od nazw postaci fikcyjnych: *Бука* (postać z *Kubusia Puchatka* – w j. angielskim *Woozle*, jak również postać z folkloru, którą straszono niegrzeczne dzieci, ponadto określenie człowieka: ‘mruk’), *Вжук* (Bzyczek, mała mucha, postać z kreskówki *Chip i Dale Brygada RR*), *Джаммуит* (imię bohatera serialu *Наша Russia*), *Дэн Стэк* (bohater powieści Roberta Sheckley'a *Potrójna reintegracja*), *Йоэсин* (Jožin z Bažin – potwór z piosenki czeskiej grupy *Vano Band*), *Кайл* (imię postaci z kreskówki *Southpark*: Kyle Broflovski), *Калиман* (bohater z komiksu meksykańskiego), *Кармман* (nazwisko postaci z kreskówki *Southpark*: Eric Cartman), *Кену* (imię postaci z kreskówki *Southpark*: Kenny McCormick), *Кроу* (imię królika, bohatera rosyjskiej kreskówki *Śmieszaczki*; też: imię psa, zob. Гурьева 2009: 26), *Ктулху* (Cthulhu – istota fikcyjna z cyklu opowiadań Howarda P. Lovecra-

fta, hybryda składająca się z części ciała człowieka, ośmiornicy i smoka), *Лелек* (możliwa interpretacja: Lolek – postać z popularnego polskiego serialu animowanego *Bolek i Lolek*), *Морфейс* (postać fikcyjna z trylogii filmowej *Matrix*, posiada władze nad snami, związek z imieniem boga snu Морфей), *Надесико* (postać z anime), *Нацумо* (postać z anime), *Орлангур* (bohater książek Nika Pierumowa z gatunku fantasy), *Пинки* (mysz, postać z kreskówki amerykańskiej *Pinky i Mózg*), *Порги* (Porgy to postać z opery Georga Gershwina), *Ринго* (pseudonim muzyka Ringo Starr; też: imię psa, zob. Гурьева 2009: 36), *Рэд Батлер* (bohater powieści *Przeminęło z wiatrem* Margareth Mitchell), *Слизерин* (postać z cyklu J.K. Rowling o *Harrym Potterze*, założyciel szkoły Hogwarts; ponadto nawiązanie do wyglądu ślimaka: слизь ‘śluz’, слизистый ‘śluzowaty’), *Ульмо* (pan wód, postać ze stworzonej przez J.R.R. Tolkiena mitologii Śródziemia), *Фунтик* (imię prosiaczka z radzieckiego serialu rysunkowego), *Хоха* (lalka z rosyjskich programów dla dzieci słynąca z łobuzerskiego charakteru), *Эдгар Лумис* (bohater powieści Roberta Sheckley’a *Potrójna reintegracja*);

- e. od zoonimów: *Буцефал* (imię konia Aleksandra Wielkiego), *Мико* (imię psa, zob. Гурьева 2009: 30), *Росинант* (imię konia Don Kichota), *Россинант* (jw.);
- f. od innych kategorii nazw własnych: *Бентли* (Bentley to marka luksusowych samochodów), *Брабус* (marka samochodu produkcji niemieckiej), *Джусси Фрут* (nazwa gumy do żucia), *Катаури* (Katauri Interactive to rosyjska firma zajmująca się gramami komputerowymi), *Любэ* (rosyjski zespół rockowy), *МиГ-29* (radziecki i rosyjski samolot odrzutowy – prawdopodobnie ironiczne nawiązanie do tempa poruszania się ślimaka), *Саломбала* (historyczna dzielnica Archangielska), *Санчи* (miejsowość w Indiach), *Татарин* (etnonim – Tatar), *Фудзи* (miasto oraz wulkan na wyspie Honsiu w Japonii), *Фурико* (może od nazwy gry komputerowej Furiki Neko), *Чеву* (Chevy – przydomek amerykańskiego aktora: Chevy Chase);

Warto zwrócić uwagę na zoonimy utworzone na wzór antroponimów rosyjskich, hiszpańskich i włoskich (połączenie imienia i nazwiska bądź imienia i imienia odojcowskiego): *Альберто-де-ла фьорде*, *Вован Калиныч*, *Капитон Капитоныч* (imię i imię odojcowskie), *Софья Антуанетта де Барсон*, *Хуан Педро де Примаверте*;

- 2) zoonimy pochodzące od wyrazów pospolitych określających wygląd i zachowanie ślimaka⁶:
 - a. wygląd ślimaka:
 - kształt: *Загогулина* ‘zakrętas’ (być może od wyglądu muszli ślimaka), *Пуля* ‘kula’, *Шнурок* ‘sznurek’, ‘sznurowadło’;

⁶ Należy podkreślić, iż część nazw ma charakter metaforyczny – nie nazywa cech ślimaków, lecz je konotuje.

- rozmiar: *Шняга* ‘drobnica’;
 - kolor: *Белуха* – zapewne od białego koloru ślimaka; (белуха to również gatunek walenia – białucha; Белуха – najwyższy szczyt gór Altaj);
 - atrybuty ślimaka („rogi”): *Геральд Девурогий* (nawiązanie do wyglądu – „rogów” ślimaka), *Ползотормоз Рогатый* (od słów ползти ‘pełzać’, тормоз ‘hamulec’ i рогатый ‘rogaty’ – nawiązanie do wyglądu i sposobu przemieszczania się ślimaka), *Рогатик* (od przymiotnika рогатый ‘rogaty’);
 - substancja wydzielana przez ślimaka: *Граф МонтеСлизко* (nawiązanie do wyglądu ślimaka, por. слизь ‘śluz’), *Лизун* (od czasownika лизать ‘lizać’, również zabawka w kształcie małej kleistej kulki o konsystencji galarety, którą rzuca się o ścianę), *Склиз* (od przymiotnika склизкий ‘śluzowaty’, ‘śliski’), *Склизворд* (jw.), *Слиззи* (od: слизь ‘śluz’, слизистый ‘śluzowaty’), *Слизис* (jw.), *Слизун* (jw.), *Слизя* (jw.); *Слюня* ‘ślina’, *Слюнявый* ‘śliniący się’, *Сопливчик* ‘chusteczka higieniczna’ (od przymiotnika сопливый ‘zasmarkany’);
- b. tempo poruszania się ślimaka:
- imiona podkreślające tempo poruszania się ślimaka: *Ализо Тормозяно* (w imieniu tym „ukryty” jest wyraz тормоз ‘hamulec’), *Копуша* (z ros. копун, копуня ‘maruda’, ‘guzdrała’), *Неторопыши* (od przymiotnika неторопливый ‘powolny’, ‘ociężały’), *Слоули* (z ang. slowly ‘powoli’), *Тормоз* ‘hamulec’, *Шмыга* (od czasownika шмыгать ‘szorować’, ‘szurać’, ‘czmychać’, ‘przemykać się’ i wykrzyknika шмыг ‘czmych’), *Шмыги* (jw.);
 - imiona podkreślające sposób poruszania się ślimaka: *Выползень* (od czasownika выползать ‘wypełzać’, ‘wyczołgiwać się’), *Колбасер* (również: ‘bywalec dyskotek’), *Мистер Ползун* (ползун ‘raczkujące dziecko’, *Ползун* ‘raczkujące dziecko’, *Ползунок* ‘raczkujące dziecko’, *Шерлок Полз* (nawiązanie do postaci Sherlocka Holmes’a z powieści i opowiadań Arthura Conan Doyle’a, drugi komponent pochodzi od czasownika ползти ‘pełznąć – jako rym do Holmes’);
 - imiona użyte w celu humorystycznym, żartobliwym, związane z szybkim przemieszczaniem się: *Бегун* ‘biegacz’, *Быстрик* (od przysłówka быстро ‘szybko’, ‘prędko’), *Быстроног* (od przymiotника быстроногий ‘szybkonogi’, ‘bystronogi’, ‘chyży’), *Гонец* ‘goniec’, ‘posłaniec’, *Гонщик* ‘uczestnik wyścigów’, *Мистер Сама Скорость* (Mister Szybkość), *Молния* ‘błyskawica’, *Скорород* ‘szybkonogi’, *Сниду* (z ang. speedy ‘szybki’, również imię najszybszej na świecie myszy *Speedy Gonzales* z kreskówki Warner Brothers), *Спринтер* ‘sprinter’, *Стремительный* ‘szybki’, ‘żwawy’, ‘energiczny’, *Турбо*, *Феррари-полз* (marka samochodu Ferrari; drugi komponent pochodzi od czasownika ползти ‘pełznąć’, a więc nawiązuje do sposobu poruszania się ślimaka), *Шустрик* (pot. ‘żywe srebro’ – być może ironiczne nawiązanie do tempa poruszania się);

- c. domniemane inne cechy ślimaka lub skojarzenia związane ze ślimakiem: *Дремлющий*, *Зоркий* (z rosyjskiego ‘bystry’, ‘spozstrzegawczy’, ‘czujny’), *Зюзя* ‘ululany’, ‘przemoczony do suchej nitki’, *Инопланетянин* (zapewne porównanie ślimaka do istoty z obcej planety), *Капустю* (od słowa капуста; jest to pokarm ślimaków), *Обжорка* (od rzeczownika обжора ‘żarłok’, ‘obżartuch’), *Чистильщик* ‘czyściciel’ (być może od tarki na języku);
- d. zoonimy utworzone od nazwy ślimaka: *Капитан Улитко* (być może nawiązanie do Kapitana Planety), *Караколь* (z hiszp. caracol ‘ślimak’), *Равлик* (w j. ukraińskim ‘ślimak z muszlą’), *Снэйл* (z ang. snail ‘ślimak’), *Ули* (od początkowych liter rosyjskiej nazwy ślimaka – улитка), *Улика*, *Улис*, *Улиткус*, *Улито-Ползито* (drugi komponent imienia pochodzi od czasownika ползти ‘pełznąć’), *Улич* (forma imienia odojcowskiego), *Улоу*, *Уля*, *Шнек* (z niem. die Schnecke ‘ślimak’), *Эскарго* (z fr. escargot ‘ślimak’);
- 3) zoonimy pochodzące od innych wyrazów pospolitych:
- a) pochodzenia obcego: *Альтаро* (z j. esperanto altaro ‘ołtarz’), *Альфо*, *Амиго* (z hiszp. amigo ‘przyjaciół’), *Бизи* (z ang. busy ‘zajęty’, ‘zapracowany’), *Джиндо* (jindo to koreańska rasa psa), *Джуишор*, *Крези* (z ang. crazy ‘szalony’), *Лайт* (z ang. light ‘światło’), *Оптимус*, *Парадигмус*, *Психео* (z greckiego psyche ‘dusza’), *Сакура* (gatunek japońskiej wiśni, ale też bohater anime i nazwa rosyjskiego zespołu rockowego), *Снуп* (z ang. snoop ‘szpicel’, ponadto Snoop Dogg – amerykański raper, może od imienia Snoopy – psa z serii komiksów Fistaszki), *Уно* (z hiszp. i wł. uno ‘jeden’), *Фрай* (być może z niem. frei ‘wolny’), *Чико* (z hiszp. chico ‘chłopak’), *Шустер* (być może z niem. der Schuster ‘szewc’), *Эрго* (łac. ‘więc’);
- b) pochodzące od rodzimych i częściowo przyswojonych wyrazów pospolitych: *Буз* (być może od буза gm. ‘burda’, ‘rozróżba’, бузила ‘rozrabiacz’, бузить ‘rozrabiać’), *Бузя* (jw.), *Весельчак* (pot. ‘wesolek’, ‘żartowniś’), *Гомункул* (homunkulus to człowieczek, którego próbowali stworzyć alchemicy), *Горошек* ‘groszek’, *Грими* (rosyjska nazwa ryby akwariowej – bystrzyka), *Гуманоид* (humanoid, czyli byt, którego kształt ciała przypomina ludzkie), *Дебош* (z rosyjskiego ‘burda’, ‘awantura’), *Дебошир* (z ros. ‘awanturnik’), *Доньшко* ‘denko’, *Зверь* ‘zwierzę’, *Золотко* ‘złotko’ – pieszczotliwy zwrot do drugiej osoby, *Карма*, *Клоун*, *Кнопка* ‘pinezka’, ‘guzik’ (też: imię psa, zob. Гурьева 2009: 26), *Косяк* (w żargonie ‘papieros z marihuaną’), *Ликвор* ‘płyn mózgowo-rdzeniowy’, *Мармело* (rodzaj ciastka z nadzieniem marmoladowym), *Полтергейст*, *Светляк* ‘światlik’, *Солнце* ‘słońce’, *Тарталетка*, *Усик* ‘wąsik’, *Четник* (czetnicy to m.in. członkowie serbskich oddziałów partyzanckich), *Шнырь* (od czasownika шнырять ‘uwijać się’; шнырь w żargonie więziennym to więzień zajmujący się sprzątaniem celi w zamian za opłatę, zob.

son.org/nravy/dictionary/sh.htm), *Штили-Вили* ('seks' w slangu młodzieżowym, zob. <http://teenslang.su/id/13708>), *Шуришик* (zapewne od czasownika *шуршать* 'szeleścić' 'szemrać'), *Эволюция*, *Энтальпия* (entalpia to termin z zakresu termodynamiki), *Энтропия* (j.w.);

- 4 nazwy niejasne: Ало, Ахин, Башир, Брайхард, Блумо, Бьенсо, Гелонико, Гутти, Ельма, Зонда, Зузуло, Кайрито, Като, Кашабака, Кео, Кнелех, Козио, Козька, Конилай, Копони, Кроп, Лёзик, Манжео, Масик, Муля, Муслик, Нава, Полосик, Пэйшу, Скипи, Сногги, Сользун, Стрик, Тирол, Утау, Фейро, Фишио, Фру-фру, Хеха, Чакрос, Шноготоп, Эльфоро.

Z powyższego można wysnuć następujące wnioski:

1. W procesie kreacji imion dla ślimaków ich właściciele wykorzystują zarówno nazwy własne, jak i pospolite.
2. Spośród zoonimów pochodzących od imion ludzi większą popularnością cieszą się imiona męskie niż żeńskie. Może to świadczyć o tym, iż właściciele utożsamiają swoje zwierzęta z osobnikami płci męskiej, choć, jak wiadomo, ślimaki są hermafrodytami, więc nie rozróżnia się u nich płci. Interesująca jest przewaga imion męskich, ponieważ w języku rosyjskim wyraz nazywający ślimaka jest rodzaju żeńskiego (*улитка*), więc wydawałoby się, że więcej powinno być imion kobiecych.
3. Fakt istnienia imion utworzonych na wzór antroponimów rosyjskich, włoskich i hiszpańskich, w tym zawierających nawiązania do cech zwierzęcia (np. *Граф МонтеСлизко*) świadczy o wysokim stopniu kreatywności ich twórców.
4. Można dostrzec bardzo duży wpływ kultury popularnej na nazewnictwo ślimaków. Nadawane są imiona postaci z filmów, seriali animowanych, utworów literackich, piosenek.
5. Liczną grupę stanowią nazwy motywowane cechami ślimaków (wyglądem, sposobem poruszania się). Oprócz imion odzwierciedlających rzeczywiste cechy tych zwierząt nadaje się również imiona związane z szybkością, szybkim tempem poruszania się. Ma to wydźwięk humorystyczny, żartobliwy.
6. Interesującą grupą zoonimów są nazwy pochodzące od określenia ślimaka w innym języku niż rosyjski, jak również nazwy budzące fonetyczne skojarzenia z rosyjską nazwą ślimaka (*улитка*).
7. Część imion ślimaków pochodzi od wyrazów pospolitych, które nie budzą skojarzeń z tymi zwierzętami, część zaś zaliczono do grupy imion niejasnych lub niemotywowanych. Obecność tego typu imion może świadczyć o tym, iż w nazewnictwie zwierząt nie ma praktycznie żadnych ograniczeń – takim imieniem może zostać każdy wyraz istniejący w danym języku bądź wymyślony przez właściciela zwierzęcia. Zbiór zoonimów jest zatem nieograniczony i zależy wyłącznie od wyobraźni człowieka

8. Fakt nadawania imion ślimakom – zwierzętom, z którym niemożliwe jest nawiązanie kontaktu emocjonalnego – jest przejawem potrzeby nazywania wszystkiego, co należy do człowieka (funkcja posesywna) oraz tendencji antropomorfizujących.

Bibliografia

- Bartwicka H., 2006, *Metafory „zwierzęce” w języku polskim i rosyjskim*, [w:] *Ze studiów konfrontatywno-przekładowych nad językiem polskim i rosyjskim*, Warszawa, s. 71-82.
- Brózda E., 2004, *Jak nazwać naszego zwierzaka? 1800 imion na każdą okazję*, Warszawa.
- Bubak J., 2005, *Zoonimia – nazwy zwierząt*, [w:] *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*, pod red. E. Rzetelskiej-Feleszko, Kraków, s. 329-341.
- Czapiga A., 2008, *Antroponimiczne metafory odzwierzęce w języku polskim, rosyjskim i angielskim*, Rzeszów.
- Język a Kultura*, 2003, tom 15: *Opozycja homo – animal w języku i kulturze*, pod red. A. Dąbrowskiej Wrocław.
- Nazwy własne zwierząt (zoonimia)*, 2003, [w:] *Słowiańska onomastyka. Encyklopedia*. Tom II, pod red. E. Rzetelskiej-Feleszko i A. Cieślukowej przy współudziale J. Dumy, Warszawa-Kraków, s. 343-368.
- Rzetelska-Feleszko E., 2006, *W świecie nazw własnych*, Warszawa-Kraków.
- Strutyński J., 1996, *Urbozoonimia polska*, Kraków.
- Systemy zoonimiczne w językach słowiańskich*, 1996, pod red. S. Warchoła, Lublin.
- Гурьева С., 2009, *20000 кличек для домашних животных*, Москва.
- Гурьева С., *Имена для улиток*, <http://www.zooclub.ru/bezp/1.shtml> (dostęp: 20 IX 2011 r.)
- Журек М., 1996, *Фразеологизмы с компонентом – наименованием животного, характеризующие человека, в русском и польском языках*, [w:] *Systemy zoonimiczne w językach słowiańskich*, pod red. S. Warchoła, Lublin, s. 327-334.
- Тихонов А.Н., Бояринова Л.З., Рыжкова А.Г., 1995, *Словарь русских личных имен*, Москва.
- <http://www.ahatin.ru/ru/forum/12--/8269-->
- <http://www.prison.org/nravy/dictionary/sh.htm>
- <http://www.slimakiafrykanskie.ugu.pl>
- <http://www.snailclub.ru/t492-topic>
- <http://teenslang.su/id/13708>
- <http://www.terrarium.com.pl/zobacz/achatina-sp-slimaki-olbrzymie-202.html>

From the Russian Zoonymy: About snail's names

Summary

The subject of this paper are Russian snail's names. The analysis has shown that the names are derived among others from anthroponyms (e.g Russian, Spanish, Italian), from the word 'snail' in diverse languages (like French, Spanish, German), also motivated by snail's features. There are many names inspired by pop culture: movies, songs, cartoons, popular literature or containing syllable 'uli-/ul' – (from Russian улитка 'snail').